

ЄС ні в Україні важко зробити висновок про те, яка з них стане більш дієвою у досягненні цілі скорочення обсягів нелегального обігу підакцизної продукції.

Список використаних джерел

1. Трансформація акцизної політики України : монографія / за заг. ред. В. І. Коротуна / В. І. Коротун, С. С. Брехов, Н. В. Новицька та ін. – Ірпінь : Видавництво Національного університету ДПС України, 2015. – 448 с.
2. Tobacco Products Directive 2014/40/ЄС. – 2014. – April.
3. Protocol to Eliminate Illicit Trade in Tobacco Products [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.who.int/fctc/protocol/en/>.
4. Systems for tobacco traceability and security features [Електронний ресурс] // European Commission. – 2017. – Режим доступу: https://ec.europa.eu/health/tobacco/tracking_tracing_system_en.
5. Track and Trace : Approaches in Tobacco [Електронний ресурс] // KPMG. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: https://www.gs1uk.org/~media/documents/white-papers/gsl_uk_and_kpmg_track_and_trace_in_tobacco_may_2014.pdf?la=en.
6. Розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції створення та впровадження автоматизованої системи контролю за обігом підакцизних товарів (алкогольних напоїв та тютюнових виробів) «Електронна акцизна марка» від 6 липня 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249204815>.

Білецька Ганна Миколаївна,
к.ю.н., зав. відділу нормативно-правового
супроводження діяльності роботи
фіскальних органів НДІ фіскальної політики УДФСУ,
Бундак Марія Миколаївна,
м.н.с. відділу нормативно-правового
супроводження діяльності роботи
фіскальних органів НДІ фіскальної політики УДФСУ

ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ТАКСОНОМІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

Відповідно до Меморандуму про взаєморозуміння щодо розробки і запровадження Системи фінансової звітності (надання звітності у форматі XBRL) від 18 грудня 2017 р. №102/15 для вітчизняного фінансового сектору необхідним є впровадження єдиної системи фінансової звітності [1].

Відповідно до вище згаданого документа – запровадження нової Системи фінансової звітності (далі – Система), дозволить здійснювати прийом, обробку,

перевірку та розкриття фінансової звітності підприємств у єдиному електронному форматі. Основою для роботи Системи стане стандарт XBRL.

Необхідно зазначити, що XBRL є фінансовою інформацією, що представлена особливим чином, розшифрована до найменших структурних одиниць – тегів (tags). Система пропонуватиме єдиний стандарт звітності в залежності від видів діяльності компаній та буде обладнана єдиним вікном для її подання.

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», підприємства, що становлять суспільний інтерес, повинні складати і подавати фінансову звітність органам державної влади за міжнародними стандартами в єдиному електронному форматі з 2019 року. Зокрема, як зазначено в статті 12-1. Застосування міжнародних стандартів «Для складання фінансової звітності застосовуються міжнародні стандарти, які викладені державною мовою та офіційно оприлюднені на веб-сторінці центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку» [2].

Слід зазначити, що формат XBRL (на підставі таксономій), пред'являє наступні вимоги до подання (формування) звітності:

1. Кожен пункт фінансової бухгалтерської звітності повинен бути розшифрований, наприклад, в «Звіті про доходи та видатки» стаття податок на прибуток повинна бути розшифрована, як мінімум, за видами діяльності (з основної діяльності / на інші доходи). При цьому необхідною є розшифровка інших доходів на складові: від короткострокових фінансових вкладень, доходів від продажу основної діяльності. Таким чином, в звітності, що сформована в форматі XBRL представлені і обороти за окремими рахунками.

2. Всі розшифровані статті повинні бути згруповані в класичний вид фінансової бухгалтерської звітності відповідно до вимог МСФЗ. Технічні засоби для роботи з форматом XBRL надають можливість побачити весь масив додаткової інформацію.

Водночас, варто підкреслити, що Таксономія МСФЗ (IFRS Taxonomy) – це проект під егідою Комітету з МСФЗ, у межах якого систематизуються та подаються в електронному вигляді показники, що підлягають розкриттю відповідно до МСФЗ.

З технічної точки зору, таксономія базується на XBRL – відкритому стандарті для подання фінансової звітності в електронному вигляді. XBRL – eXtensible Business Reporting Language, що буквально означає «Розширювана мова ділової звітності» [3].

Таксономії містять визначення та якості (властивості) окремих елементів фінансових звітів, а також якості «взаємин» між цими елементами. Тобто, таксономія являє собою детально структуровану класифікацію елементів фінансової звітності, її також можна уявити у вигляді словника, який може бути «прочитаний» комп'ютером, де визначено не тільки кожен елемент фінансової звітності (наприклад, «Кредиторська заборгованість»), але і його місце та значення в структурі звітності, виходячи з заданих принципів, наприклад стандартів ГААП США чи МСФЗ.

Таким чином, таксономію можливо представити у вигляді «словника», що розкриває сутність тега, відповідно національним стандартам. Інший, технічно більш простий погляд на таксономію полягає в тому, таксономія являє собою набір особливих міток, за допомогою яких інформація, що міститься у фінансовій звітності, структурується та впорядковується.

Прикладом, в якому вигляді таксономія МСФЗ, подається для комп'ютера і як відпрацьовується далі може бути наступний програмний код, наведений на сайті Ради з МСФЗ з метою ілюстрації ідеї прив'язки інформації в примітках про будь-який конкретний актив, представлений в Звіті про фінансовий стан [4].

Публічні таксономії, такі як МСФЗ, визначають елементи та зв'язки між ними в залежності від конкретного законодавства або норм, в даному випадку від повного набору стандартів МСФО, що діють на певну звітну дату. Очевидно, що така XBRL-таксономія дозволяє компаніям створювати фінансові звіти, що повністю відповідають поточним вимогам МСФЗ.

Таксономічні розширення та зміни можуть розроблятися для різних цілей та різними користувачами і розробниками звітності: фіскальними органами, національними органами управління або просто самими компаніями для поліпшення якості та прозорості своєї звітності.

Звітність складена відповідно до таксономії передбачає 110 структурних одиниць – вимірювань (dimensions), в тому числі:

- a. Опис діяльності компанії;
- b. Відомості щодо діяльності, що триває та діяльності, що вже припинена або закінчена;
- c. Класи активів;
- d. Класи основних засобів;
- e. Класи нематеріальних активів;
- f. Класи оціночних зобов'язань;
- g. Інформація по географічним та операційним сегментам діяльності;

- h. Поділ інформації щодо філій, партнерах спільних підприємств, асоційованих підприємств;
- i. Переглянуті дані за попередні періоди;
- j. Інформація про проведені поглинання (реорганізація тощо);
- k. Надання докладної інформації про фінансові інструменти;
- l. Інформація про пенсійні системи;
- m. Інформація про адміністрацію організації [4].

Структура надання інформації вимагає розкривати кожну статтю в подробицях та деталях. Наприклад, в звітності стаття «Довгострокові позики та кредити» повинна бути розшифрована по термінам (срокам) кожної позики, та по джерелу займу. Можливо лише згрупувати абсолютно подібні за умовами кредити: по процентній ставці, по банку, наявності застави та за терміном. В даному випадку умови групи кредита будуть одним тегом, а сума – іншим.

Кожна стаття фінансової бухгалтерської звітності супроводжується посиланням (reference) на документ МСФЗ або національних стандартів, який регулює формування даної статті. Посилання має включати реквізити документа, конкретну статтю та пункт статі.

Таким чином особливостями та перевагами використання таксономії фінансової звітності є значне полегшення (спрощення) коректної підготовки фінансової звітності платниками податків, регуляторам полегшить процес обробки і аналізу інформації. Також, використання таксономії фінансової звітності забезпечить повноту розкриття інформації (розуміння ризиків та перспектив підприємства). Крім того, у Системі, що базується на стандарті XBRL, є чимало переваг – це швидкість і автоматичність формування звіту, в тому числі консолідованого, можливість обробки і аналізу даних, більш ефективний регуляторний процес тощо.

Список використаних джерел

1. Меморандум про взаєморозуміння щодо розробки і запровадження Системи фінансової звітності від 18 грудня 2017 р. №102/15. URL: https://www.nssmc.gov.ua/wp-content/uploads/2017/12/Memorandum-XBRL_Minfin_NBU_NSSMC_NFP_15122017pdf.pdf
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/en/996-14>
3. Таксономія 2017 українською. URL: <https://zakon.help/article/taksonomiya-2017-ukrainskoyu/>
4. МСФЗ – IFRS International Financial Reporting Standard URL: <http://www.ifrs.org/>